

نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران و عراق:
عراق برای خرید تجهیزات
نیروگاهی از ایران قراردادش با
آمریکار انگو کرد

نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران و عراق گفت: در حال حاضر بزرگترین قرارداد در حوزه نیرو بین شرکت‌های ایرانی و دولت عراق برای تأمین بخش زیادی از توربین و تجهیزات نیروگاه‌های عراق در حال نهایی شدن است کیفیت تجهیزات ایرانی به حدی بالاست که دولت عراق قرارداد خود را با جنرال الکتریک آمریکا کنسل کرده تا این تجهیزات را از ایران بگیرد.

نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران و عراق در گفت‌وگو با بلنادر خصوص آخرین روند تجارت با این کشور گفت: متأسفانه وزرای اقتصادی دولت قبل عراق اصلاً برای گسترش تجارت بین دو کشور همکاری نمی‌کردند و فقط شعار می‌دادند تا جایی که وزیر قبلی نیرو و عراق یعنی بودو عملاً در کار شرکت‌های ایرانی در این حوزه سنگ اندازی می‌کرد اما وزیر جدید به نظر می‌آید که علاقمند به همکاری است و تاکنون چندین تفاهم‌نامه در خصوص انتقال نیرو امضا شده و اگر به قرارداد منتهی شود آن زمان می‌توان گفت که قدم مثبتی برداشته شده است.

وی افزود: محبوبیت ایران و شرکت‌های ایرانی در بین شیعیان و کردهای عراق از قبل وجود داشت و بعد از نابودی داعش در عراق و نقش مثبت ایران در حمایت از مردم عراق، سنی‌ها نیز به ایرانیان علاقمند شدند و فقط افرادی که گرایش یعنی دارند با ایرانی‌ها مشکل دارند.

علیرضا کلاهی ادامه داد: در حال حاضر بزرگترین قرارداد در حوزه نیرو بین شرکت‌های ایرانی و دولت عراق برای تأمین بخش زیادی از توربین و تجهیزات نیروگاه‌های عراق در حال نهایی شدن است کیفیت تجهیزات ایرانی به حدی بالاست که دولت عراق قرارداد خود را با جنرال الکتریک آمریکا کنسل کرده تا این تجهیزات را از ایران بگیرد.

وی در خصوص حجم تجارت دو کشور در ۹ سال سال جاری گفت: واقعیت این است که پیمان‌سپاری ارزی صادرات را فلج کرده است و عدم اطمینان بخش خصوصی به دولت و بر عکس باعث شده که اوضاع مناسب نباشد که مادر اتاق بازرگانی به دنبال رفع این مشکل هستیم.

کلاهی با اشاره به آمار صادرات در ۸ ماه سال جاری گفت: مطابق آمار اعلام شده در این مدت ۶۴ میلیارد دلار صادرات داشته‌ایم که بیشتر آن سهم نفت، پتروشیمی و فولاد است که یا دولتی هستند یا خصوصی و سهم خیلی کوچکی از آن مربوط به بخش خصوصی واقعی است اما بیشترین فشار برای برگشت ارزش روی این گروه است.

از طرف دیگر دولت واقعیت‌های تولید را نمی‌بیند به طور مثال تولید آلومینیوم در کشور در دست دولت است و به این شبکه پارتانه سنگین برق پرداخت می‌شود اما در بازار، آلومینیوم بر مبنای دلار ۱۴ تا ۱۵ هزار تومانی فروخته می‌شود حالا بخش خصوصی که این مواد اولیه را با این قیمت تهیه می‌کند چگونه دولت انتظار دارد که ارزش حاصل از صادرات خود را به قیمت هشت هزار تومان بدهد.

وی افزود: دولت ابتدا شرکت‌هایی که تحت کنترل خودش است را کنترل کند مطابق گزارش‌ها ارزش این شرکت‌ها به سامانه برنگشته است از ۲۷ میلیارد دلاری که شرکت‌های دولتی صادرات داشته‌اند تنها ۷ میلیارد آن به سامانه برگشته است کارخانه‌های دولتی اکثراً تولیدات مواد اولیه دارند و سهم آنها از صادرات غیرنفتی ۶۰ میلیارد دلار است در حالی که بخش خصوصی کالای ساخت محور صادرات دارد و سهم آنها ۶ تا ۷ میلیارد دلار است.

وی افزود: اکنون شرکت‌های صادرکننده مطرح دست از صادرات کشیده‌اند و بقیه از کارتهای بازرگانی یک بار مصرف استفاده می‌کنند که این ترند هم برای مدت کوتاهی جواب می‌دهد در نهایت آنها نیز از بازار صادرات کنار خواهند رفت. دولت اگر می‌خواهد این اتفاق صورت نگیرد باید سقف معافیت‌ها را افزایش بدهد و یابرای مواد اولیه سوبسید اختصاص بدهد.

توسعه ایرانی بررسی می‌کند؛

آیا SPV بر جام را نجات خواهد داد؟

امین قلعه‌ای

فدریکو موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا اخیراً در مصاحبه با یک رسانه روسی خبر از اجرایی شدن یک سازوکار عملیات مالی تا قبل از آغاز سال جدید میلادی داده است. SPV یا همان سازوکار اتحادیه اروپا برای برقرار ماندن مبادلات مالی ایران با کشورهای اروپایی اما در حالی عملی می‌شود که از هم‌اکنون برخی اخبار از محدود بودن مبادلات مالی در مورد اقلامی خاص نظیر دارو، مواد غذایی و برخی کالاهای لوکس در بستر آن حکایت دارد. این موضوع از آن روشایان توجه است که ریچارد نفیو معمار تحریم‌های ایران در دوران اوباما در کتاب خود با عنوان «هنر تحریم‌ها، نگاهی از درون میدان» به روشنی بیان کرده بود، که چگونه در عین تحریم اقلام مختلف، واردات کالاهای لوکس را از تحریم مستثنی کرده تا به احساس اجتماعی تحریم‌شدگی بیشتر دامن بزند. یا مثلاً چگونه افزایش قیمت مرغ در ایران، موضوعی که هدف تحریم نبوده، به افزایش فشار تحریم‌ها کمک کرده است یا چطور واردات برخی اقلام را منع نکرده تا ذخیره ارزی ایران با سرعت بیشتر و زودتر تحلیل برود.

اهمیت اروپا

در فرآیند تحریم ایران

در طول اکثر سال‌های پس از انقلاب اسلامی اروپا از جایگاهی ویژه در اقتصاد ایران برخوردار بوده

است. اکثر قراردادهای توسعه میداین نفتی با طرف‌های خارجی به شرکت‌های اکتشاف و توسعه اروپایی اختصاص داشته و بیشترین سرمایه‌گذاری در حوزه خودروسازی، ارتباطات، نیرو و حوزه‌های دیگر توسط شرکت‌های مهم اروپایی نظیر توتال، انسی، زیمنس، پژو یا رنو و شرکت‌های بزرگ دیگر انجام شده است. وقعه در ارتباط اقتصادی ایران با کشورهای اروپایی در دو دهه اخیر بدنبال تحریم‌های مالی بین‌المللی و چندجانبه در اواخر دهه هشتاد اتفاق افتاد. ریچارد نفیو در کتاب خویش در این مورد می‌نویسد: «در طول تاریخ اصطلاح تحریم‌های اقتصادی غالباً معادل با تحریم‌های تجاری در نظر گرفته شده که در آن یک کالای خاص مشمول ممنوعیت صادرات و واردات قرار گرفته است. تحریم‌های مالی در عوض به نوعی شیوه جدیدی از اعمال تحریم هستند که از مزیت هر چه جهانی‌تر شدن بازارهای ارز استفاده کرده و جریان‌های مالی و فرآیندهای بیمه‌ای را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهند. تحریم‌های مالی کمتر بر کالاها و اجناس تجاری تمرکز می‌کنند و بیشتر بر نحوه انجام تجارت تمرکز دارند، زیرا فرض اصلی این است که زیرساخت انجام فعالیت‌های تجاری مذکور، جریان‌های مالی است که در دنیا وجود دارد و برای ایالات متحده و اروپا این مساله نیز مهم است که کشورهای غربی نقشی مرکزی و کانونی در این روندهای مالی ایفا می‌کنند.» تفاوت ویژه دور جدید تحریم‌ها با دور قبل اما عدم همراهی اصولی دولت‌های اروپایی با

تصمیمات دولت آمریکا برای تحریم ایران است. اروپایی‌ها بلافاصله پس از خروج ترامپ از برجام، ضمن اعلام پایبندی به این توافق چند جانبه اعلام کردند که همه تلاش خود را برای برقرار ماندن این توافق انجام خواهند داد. آنها در گام نخست با اجرای قوانین مسدودساز تحریم‌های آمریکا در مردادماه تلاش کردند، مخالفت اصولی دولت‌های اروپایی با تحریم‌های ایالات متحده را عملی کنند. تلاشی ناکام که نتوانست مانع از خروج شرکت‌های اروپایی از ایران شود. توتال، پژو، رنو، زیمنس و ... با نهیب دولت ترامپ از ایران خارج شدند و مخالفت‌های دولت‌های اروپایی با تحریم‌ها راه به جایی نبرد.

کارویژه SPV چیست؟
SPV عنوان اختصاری کانال ارتباط مالی کشورهای اروپایی با ایران در شرایط تحریم‌های یکجانبه اروپا علیه ایران است. کانالی که قرار بود در روز اول آبان ماه و پیش از آغاز تحریم‌های نفتی ایالات متحده علیه ایران جایگزین سوئیفت شود. این سازوکار اما در گام نخست به دلیل امتناع کشورهای اروپایی از پذیرش دفتر آن در خاک خویش با مشکل مواجه شد. آنچنان که با گذشت نزدیک به دو ماه از وعده آغاز به کار آن هنوز مبادلات مالی با کشورهای اروپایی آغاز نشده است. هفته گذشته روزنامه آلمانی «ویرتشافتر ووخه» گزارش داد که آلمان و فرانسه برای میزبانی این کانال مالی با یکدیگر به توافق رسیده‌اند. بر این اساس آلمان و فرانسه درباره یک جامعه هدف که تجارت بین‌المللی

خصوص گفته بود: «برجام در صنعت نفت تا زمانی که نفت‌مان را بفروشیم و بازرمان را حفظ کنیم، عواید حاصل از فروش نفت را بدون مشکل دریافت کنیم، تجهیزات نفتی مورد نیاز صنعت نفت را خریداری کنیم و بتوانیم برای پروژه‌های که تعریف کردیم تأمین مالی کنیم، معتبر است.» از سوی دیگر شهریورماه سال گذشته میلادی اخبار مختلفی در مورد توافق برای تأمین مالی پروژه‌های عمرانی ایران به میزان ۳۰ میلیارد دلار توسط بانک‌های ایرانی و از طریق فاینانس منتشر شده بود. توافقی‌هایی که البته پس از خروج آمریکا از برجام و برقراری تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا تاکنون عملی نشده است. از همین رو ایران امیدوار است که برقراری مبادلات مالی با اروپایی‌ها از طریق SPV عملی گردد. در همین حال «ویرتشافتر ووخه» در گزارش خود در مورد این سازوکار می‌نویسد: «این موسسه تنها محدود به تجارت کالاهای انسانی مانند مواد غذایی و دارویی است که تحت تأثیر تحریم‌های آمریکا قرار نگرفتند. شرکت‌هایی مانند نستله، سانوفی و یونیلور، کالاهایی را به ایران صادر می‌کنند که البته به دلیل اینکه بانک‌ها از تأمین مالی این مناسبات تجاری اجتناب می‌کنند دچار مشکلاتی هستند. این موسسه مالی مستقر در فرانسه قرار است اینگونه پرداخت‌های مالی برای این شرکت‌های مواد غذایی اروپایی را در مناسبات تجاری با ایران تسهیل کند.»

آیا برای خرید غذا و دارو کمکی به اقتصاد ایران می‌کند؟
«ویرتشافتر ووخه» در حالی در گزارش خود از تسهیل فرآیند فروش غذا و دارو به ایران با راه‌اندازی SPV خبر می‌دهد که این اقدام اصولاً در ردیف تحریم‌های آمریکا علیه ایران قرار ندارند. ضمن اینکه هم‌اکنون سازوکارهای مناسب برای انجام مبادلات مالی با کشورهای چین و هند در این خصوص پیش‌بینی شده و در حال اجرایی شدن است. در همین باره وحید شقاق‌شهری، عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی تهران در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به مزه‌های مبنی بر گشایش کانال‌های مالی اروپایی تا پایان سال جاری میلادی در این باره اظهار کرد: احتمالاً اروپایی‌ها همه انتظارات ما را برآورده نخواهند کرد. بلکه آنها سعی می‌کنند تا یک حرکت بینابینی انجام دهند؛ به این معنا که هم منویات آمریکایی را برآورده کند و هم نیازهای حداقلی

ممکن است اروپایی‌ها به مرور زمان و به دنبال درک شرایط خطیر اقتصاد ایران و خطرات امنیتی ناشی از خروج ایران از برجام و یا حتی تخریب اقتصاد ایران در اثر تحریم‌ها راضی به انجام سایر مبادلات تجاری در بستر SPV شوند.»

ما را پاسخ دهند. این اقتصاددانان بیان اینکه اروپا سعی خواهد کرد کانال‌های مالی خود را فقط برای مصارف حداقلی ایرانی‌ها باز کند، ادامه داد: آنها احتمالاً سعی خواهند کرد کانالی را برای واردات غذا و دارو ایجاد کنند؛ چیزی که به نظر می‌رسد این است که این کانال نمی‌تواند همه نیازهای ما را پاسخ دهد. او بیان اینکه اروپایی‌ها سعی خواهند کرد راهبردی را برای راضی نگاه داشتن ایران طراحی کنند به مذاکرات آنی اروپا و آمریکا هم اشاره و پیش‌بینی کرد که در آن گفت‌وگوها اروپایی‌ها بتوانند به تفاهمی برای صادرات برخی از کالاها به ایران برسند. شقاق‌شهری بیان اینکه باید منتظر نتیجه تفاهم آمریکا و اروپا درباره ایران باشیم، گفت: «احتمالاً اروپایی‌ها می‌خواهند مسیر واردات مواد غذایی، داروها و حتی برخی از کالاهای لوکس به ایران را باز کنند. کالاهای لوکس از این جهت که همان طور که ریچارد نفیو در کتاب خود با عنوان هنر تحریم‌ها گفته است ارزش‌های ما را مصرف کنند و از طرفی با ایجاد شکاف مصرفی استقامت ملت ما را بشکنند.» با این همه اما برخی کارشناسان اهمیت آغاز به کار SPV را بسیار بیشتر از نوع مبدلات تجاری قابل انجام در بستر آن، در گام نخست ارزیابی می‌کنند. رضا نصرتی کارشناس اقتصاد بین‌الملل در این مورد به توسعه ایرانی می‌گوید: «آغاز به کار SPV نشان از عزم واقعی اتحادیه اروپا برای مقابله با سیاست‌های تک‌روانه آمریکا دارد. راه‌اندازی این کانال انحصار سوئیفت در مبادلات مالی را از بین می‌برد و اجازه می‌دهد بخشی از مبادلات مالی دور از چشم این کشور عملی شد. همچنین ممکن است اروپایی‌ها به مرور زمان و به دنبال درک شرایط خطیر اقتصاد ایران و خطرات امنیتی ناشی از خروج ایران از برجام و یا حتی تخریب اقتصاد ایران در اثر تحریم‌ها راضی به انجام سایر مبادلات تجاری در بستر SPV شوند.»

الکتریکی، تعادل وجود نداشته و در نهایت به اتلاف انرژی الکتریکی منجر می‌شود. در این میان، وزارت نیرو، بسته‌های تسویقی را برای کاهش مصرف در نظر گرفته است؛ به گونه‌ای که قرار شده پس از تصویب دولت برای مشترکان صرفه‌جو و کم‌مصرف، معادل مبلغ صرفه‌جویی شده، هزینه برق آن‌ها پرداخت شود تا شاید از این طریق، مصرف برق در ایران کاهش یابد.

است که در آن مصرف انرژی الکتریکی، به ثروت تبدیل نمی‌شود و به هدر می‌رود که این امر بخاطر اسراف در مصرف انرژی برق در ایران است. البته میزان مصرف انرژی برق در ایران، به صورت مقطعی بوده است، به طوری که در تابستان فشار بر روی شبکه‌های ما بسیار زیاد می‌شود و در زمان‌های دیگر این فشار بر روی شبکه‌های برق وجود ندارد و این قضیه بیانگر این است که در مصرف انرژی

۳۲۰ کیلووات ساعت در سال برق در این کشور مصرف می‌شود. هم‌چنین بر اساس آمار جهانی، شدت مصرف انرژی در ایران از تمام کشورها بالاتر است و چهار برابر متوسط مصرف انرژی در دنیا، شدت مصرف انرژی داریم؛ در این میان، شدت مصرف انرژی الکتریکی، سه برابر این مقدار بوده و این از یک مشکل نهادینه‌شده در مصرف انرژی ایران ناشی است. اما با توجه به آمار آژانس بین‌المللی انرژی، تا سال ۲۰۳۰ رشد مصرف کشورهای صنعتی و توسعه‌یافته محدود شده ولی کشورهای غیرصنعتی به شدت با رشد مصرف انرژی روبرو هستند که این امر بسیار نگران‌کننده است. البته کشورهایمانند آمریکا و اروپا به سمت کاهش مصرف انرژی پیش می‌روند ولی این امر در خاورمیانه و خصوصاً ایران، رو به افزایش است و درواقع ایران کشوری

مصرف برق ایران در مرحله انفجار!

گذشته، کاملاً افزایشی بوده است؛ به گونه‌ای که هم‌زمان با پیروزی انقلاب اسلامی پیک مصرف برق ایران حدود ۳۶۰۰ مگاوات بوده است که این رقم در تابستان سال جاری، از مرز ۵۷ هزار مگاوات نیز عبور کرد. این در شرایطی است که جمعیت ایران نسبت به پیش از انقلاب، ۲۵ برابر شده است، در مقابل پیک مصرف نیز حدود هشت برابر شده و علاوه بر این، رشد سرانه مصرف انرژی الکتریکی نیز تقریباً به همین نسبت اضافه شده است. از سسوی دیگر، میانگین مصرف برق در خانه‌های اروپا، ۳۶۰۰ کیلووات ساعت در سال است که دو برابر بیش‌تر از مصرف برق در خانه‌های چین و سه برابر بیش‌تر از میانگین مصرف در خانه‌های هند است. این در حالی است که پایین‌ترین میانگین مصرف برق خانگی، به نپال مربوط است که برابر معادل

براساس آخرین آمار، مصرف برق ایران در دنیا در رتبه ۱۸ قرار دارد و این در شرایطی است که به اعتقاد کارشناسان، میزان مصرف در سرانه تولید و شدت انرژی تناسبی با سایر کشورهایی که رتبه‌های مشابهی در عرصه‌های اقتصادی مانند ما دارند، وجود ندارد. به گزارش ایسنا، طی ۳۰ سال گذشته، سالانه به‌طور متوسط بیش از ۵۵ درصد مصرف انرژی برق اتفاق افتاده و مقایسه‌ای بین رشد مصرف انرژی الکتریکی و رشد جمعیت پس از پیروزی انقلاب اسلامی نشان می‌دهد که رشد مصرف برق هم از لحاظ پیک مصرف و هم از لحاظ میزان انرژی الکتریکی مصرفی، بیش از هشت برابر افزایش جمعیت انطور که وزارت نیرو اعلام کرده، روند مصرف انرژی ایران طی سه تا چهار دهه